

COMPARATIO HISTORICA
GUSTAVI I. REGIS SUECIÆ

CUM

HENRICO VII. ANGLIÆ REGE.

QUAM

CONS. AMPL. FAC. PHILOS. REG. ACAD. AB.

PRÆSIDE

FRANCISCO M. FRANZÉN,

Hist. & Mor. Prof. Reg. & Ord.

PRO GRADU

PUBLICÈ DEFENDET

GABRIEL HIRN,

Stipend. Bilmark. Tavastensis.

In Aedibus Scholæ Cathedr. die xxv Junii MDCCCV.

h. a. m. f.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIANIS.

5.

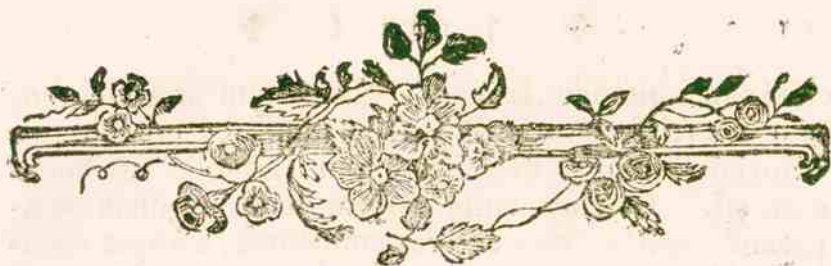
VIRO
MAXIME REVERENDO ATQUE PRÆCLARISSIMO
ECCLESIAE IN JANACKALA PASTORI
CONTRACTUSQUE ADJACENTIS PRÆPOSITO
MERITISSIMO
S. S. THEOLOGIAE DOCTORI CELEBERRIMO
DOMINO

D A N I E L I H I R N .

PATER INDULGENTISSIME !

*Lætam Musarum, quas ipse ad Auram olim coluisti,
memoriam, tua utinam! cura digni tibi renovent conatus*

Fili obsequentissimi
GABRIELIS HIRN.

PROEMIUM.

In comparandis iis, quæ similia videntur, multum quidem haud raro vel ab ingenii fere arbitrio, vel a fortuita quadam idearum associatione pendet. De rebus præsertim moralibus & individuis, quæ neque describi possunt & coram oculis quasi exhiberi, neque notis, quibus genera ac species continentur, definiri, vaga & incerta esse solent sensus & phantasiæ judicia. Atque si contrariæ sæpissime sunt opiniones de similitudine facierum duarum: quid mirum si de animis, quarum imagines hæc sint, omnes haud facile consentiant? Ita tamen & svaves & utiles sunt comparationes clarorum inprimis virorum, si unum alteri opponendo, observandoque & quo convenient, & quo differant, utriusque propria vel vitia vel laudes clarius intelligantur, justius æstimentur. De qua re quis dubitet, qui Plutarchi legerit vitas parallelas? Quem vero imitari pauci tentarunt, pau-

A

cio-

ciores in imitando felices. Quod non ingenio tantum & arti scriptoris illius felicissimi, sed indoli etiam historiarum, quas descripsit, quodammodo attribuentum est. Qualem enim seriem locorum duas comparandi gentes, inter ceteras eminentes, antiqua exhibuit historia, simplicitate sua clarior quasi & grandior: talem recentior vix præbet, varietate sua confusior fere & difficilior. Sparsum tamen & hæc æquiparanda offert cum temporum momenta, tum hominum ingenia ac facta. Nec inutile forte sit ex iis, quæ jam in Europa florent gentibus, duarum, vel ob viciniam perpetuamque inter se contentionem & æmulationem, connexis quasi fatiis, etsi dissimilibus ingeniis, progredientium, vel genere, indole, moribus & commutationibus aliquo modo similium, parallelam instituire historiam. Sic uno respectu, Gallica gens cum Britannica comparanda cui non placeat? Altero autem, Svecanam historiam cum Anglica conferendi multæ videntur esse rationes. Nam ut cognationem taceamus utriusque gentis, ingenia moresque earum, antiquiori præsertim ævo, magnam habuere similitudinem: hodie quidem ob differentiam culturæ atque politicæ inprimis conditionis, cum internæ, tum externæ, non satis conspicuam. Neque civiles earum commutationes momenti carent, quibus una civitas cum altera contendatur. Inter hæc, ne in ceteris (sine v. c. Heptarchiæ Anglicæ, qui cum primordiis Monarchiæ Svecanæ conferatur) indicandis moremur, Angliæ cum Gallia, & Sveciæ cum

Da-

Dania conjunctio a), quam in utraque civitate intensiæ secuti sunt rerum perturbationes, eo memorabilis est, quod cessante illa, nova, quæ incepit utriusque gentis æra, non tempora tantum commutata, sed ingenia etiam, quæ ea commutarunt, virorum admiranda similitudine insignium, comparanda exhibeat. Gustavum intelligas, hujus nominis primum, Sveciæ regem, & Henricum septimum, Angliæ principem. Quorum vitas parallelas Plutarehica perscribere ratione, felicis cujusdam ingenii dignum sit opera & arte. Nos vero, ne tantum opus juvenili audacia inepte moliri videamur, non nisi momenta quædam præcipua comparationis recensere instituimus. Primum autem fata, deinde gubernationem, tum mores atque ingenium utriusque regis paucis attingemus.

A 2

§. I.

a) Ne te offendat, in uno exemplo quod *Egberti & Ingialdi* dissimillima fuerint & ingenia & facta, in altero autem quod Angli Galliam armis occupaverint, Svecia vero cum Dania foedere conjuncta fuerit. Frustra enim ullam tentes comparationem historicam, si omnia similia quæras. Tempora contendi possunt, etsi res gestæ earumque auctores maxime distulerint, hi vero etsi illa fuerint diversa. Ne in his quidem conferendis, nimiam invenire similitudinem anxie studeas: cum non hæc sola, sed etiam differentia rationem præbeat comparandi & svavisissimam & utilissimam: quod in Plutarcho frequenter observamus.

Patriam sævisſima oppreſſam tyrannide, poſtquam civilibus lacerata eſſet bellis, uterque exſul dolebat: *Guſtavus Vaſa* in Daniam perfide abſatus: *Comes Richmondia* in Armoricam (ſive Britanniam Gallorum) amice receptus. Cæſis nempe plurimis principum & nobilium, uterque & partium, quibus genere animoque erat annexus, ille Sturonicarum, hic Lancaſtrienſium, & patriæ, civium inundatæ ſanguine, ultimam fervavit ſpem & fiduciam. Sed ut *Guſtavus*, ex injuſta in Dania effugiens captivitate, Lubecenſium contra *Chriſtianum* petiit auxilium: ſic *Henricus*, in aula Ducis Armoricæ a dolis *Richardi* (Regni ſcilicet Angliſci uſurpatoris) haud tutus, ad Regem Galliæ confugit: uterque falſa occultus veſte, per avia & incognita loca pedibus proficiſcens, caſibusque prorfus ſingularibus ex imminenti evadens periculo *b*). Ille quidem plures deinde magisque adhuc mirandos in Dalecarlia ſuſtinuit labores: ſed huic quoque fortuna, (quæ præterea olim jam ab inſidiis Regis *Edwardi IV:ti* eum liberaverat), ante proelium apud *Bosworth*, quo *Richardus* victus & interfectus eſt, ſatis magno quaſi illudebat periculo: cum ſcilicet, via perſita, ſolus per totam erraret noctem, in vico tandem quieſcens hoſtibus circumdato, donec dies

---

b) Quod *Henricum* ſpectat, vide apud *RABIN THOYRAS* (*Hiſtoire d'Angleterre* T. III. L. XIII. p. 363).

dies illucescens ad exercitum suum, vehementer jam de eo sollicitum, felici eum reduceret forte. Utrumque igitur divina quasi nemesis, ut tyrannum puniret æque perfidum ac crudelem, per insolita conduxit discrimina rerum. Quibus tam fortiter, quam prudenter superatis uterque id meruit, ut, quam servaverat, etiam gubernaret rempublicam: Gustavus a populo libere electus, sæpiusque rogatus; Henricus jure quodam hæreditario, etsi ambiguo c), ipse regnum occupans. Uterque deinde perpetuis agitatam proditionibus & rebellis, firma tamen manu tenuit sceptrum. Uterque nempe, & rex factus olim æqualium, & familiam populo dilectissimam, in Svecia Sturonicam, in Anglia Eboracensem (sive *Torkianam*) e folio excludens, cum procerum excitavit invidiam, tum multitudinis concitandæ plausibilem dedit rationem. In utrumque autem non optimates tantum, ad perturbandam rempublicam opibus suis abusi, sed e vilissima etiam plebe despiciatissimi homines, vel falsis induti personis, vel impudentissimo ore omnia ausi, in Svecia *Johannes* (sive *Jöns*) & *Dacke*, in Anglia *Lambertus Simnel* & *Perkin* (sive *Petrus Varbeck*), periculosas conflagrunt seditiones, a vicinis quoque regibus auctas & promotas. Utrumque præterea ii ipsi infestant, quibus, & affinitate sibi conjunctis, & favore suo usis, maxime confidere debuisset. Ut in Gustavum amitæ suæ mari-

---

c) HUME History of England, T. 4 c. 24.

ritus *Thuro Johannis Roos*: sic in Henricum socera sua *Elisabeth Woodville*, Regis *Edvardi IV* vidua, infensissimo moliebatur animo; atque ut illum, inter ceteros, quos beneficiis ornaverat, *Bernhardus de Melen* & *Johannes de Hoya*, quorum uni consobrinam, alteri sororem suam in matrimonium dederat, quin immo ipse *Olaus Petri*, prodiderunt: sic hunc *Guilielmus Stanley* perfide deseruit, quem, vitrici sui fratrem, in occupando regno præcipuum habuerat ministrum. Utriusque tamen singularis prudentia, constantia, & cum iusta severitate opportune conjuncta indulgentia omnia frustravit molimina & machinationes reipublicæ perturbatorum, tranquillumque demum ac potentissimum regnum, quod insignibus ornaverat virtutibus & factis, suæ tradidit stirpi, novæ Dynastiæ auctor,

§. II.

Quod deinde gubernandi consilia & artes spectat, unum erat utriusque consilium: scilicet, ut longis factionum contentionibus, alternata dominatione caedibus & rapinis omnia foede implentium, convulsam, exhaustam & fere dissolutam rempublicam, in novam restauraret vitam, internas ejus vires firmando & constringendo. In quem finem easdem fere adhibentes artes, primum diversas sibi conciliare factiones studuerunt. Gustavus nempe, egregiam proxime defuncti omnibusque deplorati *Sturonis*
vi-

viduam liberosque, nec non infestissimi adversarii sui *Thuronis Roos* filios, duos saltem, quorum unum illa nupserat, cum virtutibus suis, tum officiis sibi devinxit: universum autem nobilium ordinem, restituendo illis bona majorum, ecclesiæ donata, scienter captavit. Sacerdotum quidem proceres, Hierarchiam oppugnando, læsit: sed plurimos tamen ex ipsa ecclesiasticorum cohorte, reformata religione, in suas transtulit partes. Ceteram vero civium multitudinem justa coercuit auctoritate, regia cepit virtute, benefica obstrinxit cura. Similiter fere Henricus, *Elisabetham*, filiam Regis *Edvardi IV*, in matrimonium ducendo, albam & rubram connexit *Rosam*, ita factionum *Eboracensis* & *Lancastrianæ* foedas finituras pugnās. Mox universam promulgans amnestiam, punitis tantum præcipuis quibusdam ministris immanis quem dejecerat Tyranni *d*), justa & diligenti

d) Acerbe ob hoc, ut ob plura alia, Henricum reprehendit *Hume* l. c. Cap. 24. "How men could be guilty of treason, inquit, by supporting the Kings possession against the earl of Richmond, who assumed not the title of King, it is not easy to conceive". Quibus autem artibus Rex factus erat *Richardus*, & quo jure? Estne quicumque regni usurpator, si vel totam familiam regiam, ut folium occuparet, occiderit, contra liberatorem patriæ defendendus? Nonne præterea Henricus, cum jam rex constitutus esset, & suæ & civium securitati id debuit, ut præcipuos tolleret tyranni affectas, novas haud dubio concitatos perturbationes?

ti administratione ceterum compescere populum insti-
 tuebat. Uterque tamen frustraneam fore omnem
 suam operam persuasus, nisi Regia cresceret &
 constaret auctoritas, duobus præcipue modis eam
 auxit & stabilivit: optimatum scilicet diminuendo o-
 pes, publicumque ditando ærarium. Sveciæ igitur
 rex, ut Episcoporum inprimis tolleretur dominium, re-
 ligionis simul reformator, totam mutavit ecclesiæ
 constitutionem; Angliæ vero princeps, nobilium de-
 primere ordinem præcipue annitens, Baronibus pro-
 hibuit, ne præter famulos domesticos multitudinem
 affeclarum suis ornarent insignibus: periculosam sci-
 licet tali clientum cohorte, & arma pro illis in fed-
 tionibus gerente & testimonia in judiciis dicente, sibi
 munierant potentiam. Quam deinde alia quoque le-
 ge, & ipsis & populo grata, lentius sed gravius labef-
 factavit: permittens scilicet illis, ut patrias plebejis
 alienarent terras. Uterque autem, ne a procerum
 penderet arrogantia, ex inferiori loco ministros ele-
 git consiliorum suorum, clericos præsertim: inter
 quos *Johannes Morton* & *Richardus Fox*, quibus
Henricus usus est, cum *Laurentio* & *Olao Petri*, nec
 non *Laurentio Andree*, quos *Gustavus* adhibuit, mul-
 tis comparari possunt nominibus. *Ærarium* autem,
 cujus indigna paupertas privatae opulentiae insolentem
 auxerat dominandi cupidinem, locupletare &
Gustavus & *Henricus* omni laborarunt studio: ille
 redditus ac prædia sacerdotibus & monasteriis profusa,
 civitati vindicando, hic, cum publica repetendo
bo.

bona, nobilibus, iis præcipue, qui Eboracensi addi-
 cti fuerant familiæ, olim abalienata, tum, res eorum
 qui prodicionis vel alius criminis publici convicti es-
 sent, non, ut antea factum erat, privatis spoliandas
 relinquendo, sed in publicos confiscando usus; uter-
 que autem & vectigalia diligentissime administrando,
 & civium augendo opulentiam. Uterque nempe
 non securitatem tantum, diu desideratam *e*), sed
 industriam quoque, in agris, opificiis & com-
 merciis colendis, novam omnino eo tempore, &
 legibus ac consiliis, & foederibus cum exteris, & ad-
 hortationibus ac proemiis, immo publicis pecunia-
 rum subsidiis efficere ac promovere studuit.
 Quod vero ad proximum, in quem intendebant, fi-
 nem, internum scilicet civitatis robur, obtinendum
 maxime erat necessarium, ab utroque intestina le-
 gum firmata est auctoritas paxque cum exteris solle-
 ter servata. Illam, suæ quoque obedientiæ insigni
 exemplo sacrarunt & Gustavus, cum e. c. in comiti-
 is Arosiæ 1527 habitis populum faceret gubernationis
 suæ judicem *f*), & Henricus, cum e. gr. interdictio-
 nem

B

nem

e) Laws were passed in this reign, ordaining the Kings
 suit for murder to be carried on within a year and day.
 Sherifs were no longer allowed to fine person, without
 previously summoning him before their court &c. *Hume*
 l. c. c. 26.

f) Præclarum est illud quoque factum Gustavi, cum hæredi-
 tatem Stenonis Sturonis natu majoris, sibi ex jure resti-
 tuendam, ante non adiret, quam senatus, nulla obstructus

nem in amicos & sectatores suos, regnante Richardo promulgatam, a Parlamento, cujus membra multi eorum ipsi erant, abrogari antea non sineret, quam hi ex illius exierint coetu; praterquam quod juris omnibus dicendi civibus ab utroque nova adhibita est cura & diligentia. Pacis vero non rumpendæ consilium, vel cum justissima esset belli gerendi causa, populusque ipse illud rogaret, singulari uterque tenebat constantia: vanæ gloriolæ auræque populari publicam præferens salutem. Demum tamen arma capere coacti, Gustavus ut Livoniam contra Russos, Henricus, ut Armoricam contra Gallos defenderet, non nisi pacem ipso bello quæsierunt, quam primum illam firmam obtinerent, hoc statim finituri. Uterque verbo novam constituit rempublicam: & quam morientem fere acceperat civitatem, eam læta vigentem valetudine, viribusque quam unquam habuerat majoribus utentem, posteris reliquit: uterque id meritus, ut a suo nomine nova inciperetur historiæ patriæ æra.

§. III.

regis auctoritate, illam ei adjudicasset. Æque integra haud erat Henrici in simili casu virtus. "Justitia, inquit Baco de Verulamio (in fine Historiæ regni Henr. VII) temporibus suis recte & æquabiliter administrata fuit; *praterquam cum Rex in lite pars esset; praterquam etiam quod consilium privatum Regis communibus causis circa meum & tuum se nimis immisceret.* Enimvero in illa justitiæ parte, quæ fixa est & tanquam in ære incisa (hoc est prudentia legislatoria), profus excelluit".

§. III.

Mores denique animique dotes in magnis hisce viris suam quoque habent similitudinem. Ut ob easdem virtutes, rege dignissimas populoque utilissimas, quibus scilicet publicæ salutis & prudens & constans & assiduum studium continetur, neminis non obtinere laudem, Henricus Salomon Anglorum vulgo appellatus g), Gustavus supra omnem comparationem

B 2

a

g) The reign of Henry VII. was in the main fortunate for his people at home and honourable abroad: testatur HUMUS (l. c. C. 26.) severus alias ejus reprehensor, non tamen adeo injustus ac RAPIN THOYRAS (l. c. pag. 525). Æquius judicant, præter Baconem, recentiorum plurimi: non ex liberalitate vel alia quadam privati hominis virtute regem judicantes, neque ob injuriam, uni vel alteri civium illatam, ejus obliviscentes quod tota civitas liberatori & restauratori suo debuerit debeatque. Inter ceteros auctor anonymus libri adamati: *An History of England in a series of letters from a Nobleman to his son*, quem alii illustrissimo *Chesterfield* alii clar. *Goldsmithio* tribuunt, hoc de Henrico fert judicium, historiam ejus incepturus: (litt. 27. vol. 1.) "You are now to behold one of the greatest revolutions, that ever was brought about in any kingdom, effected by the prudence, clemency and perseverance of one great prince: a nation of tumult reduced to civil subordination; an insolent and factious aristocracy humbled: wise laws enacted: commerce restored: and the peaceful arts rendered amiable to a people, for whom before war only had charms. In a word you are now to turn to a period where the

a quibusdam elatus *h*) sic eorundem quoque vitiorum a nonnullis accusati sunt, avari nempe, imbellis & implacabilis animi. Parsimonia autem in Rege, qui non sibi sed civitati colligit, vix reprehendenda est, si iniustitia caret: in Henrico tamen, ab omni haud liberando culpa, fordidiore lucri cupido jure vituperatur *i*). Bellicæ vero virtutis, cum tempus juberet, uterque indubia præstitit documenta: Gustavus v. c. in oppugnatione *Calmaria*, Henricus in pugna ad *Bosworth*. Quod de Henrico monet Baco: "prima quan-

whole goverment seems to put on a new form: and to view the actions of a King, if not the greatest, at least the most useful that ever sat upon the British or any other throne". Addit postea: "Since the times of Alfred, England has not seen such another King. He rendered his subjects powerful and happy, and wrought a greater change in his Kingdom, than it was possible to expect could be effected in so a short a time."

h) Voila quel a été ce fameux Gustave, qui a delivré sa Patrie du jong des etrangers et de la Tyrannie des Ecclesiastiques; qui a rendu la Suede formidable à tous ses ennemis: et qui selon moi a été sans contredit le plus grand homme, qu'ait produit l'univers. *Lettres Chinoises* T. IV. p. 115.

i) Cfr. notam *(f)*. Ipsi tamen omnis suo nomine facta injuria non esse tribuenda videtur. Nimis scilicet Ministris posterioris sui regni *Empson* & *Dudlejo* confisus est: qui ut avaritiæ regis satisfacerent, simulque se ditarent, pecunias undique excutiebant: specie justitiæ ipsum forte decipientes.

quandoque pugnæ per duces suos transegit, cum ipse ad suppetias ferendas præsto esset: sed aliquam belli partem semper ipse attigit": idem fere de Gustavo valet *h*). Ceterum in omni eorum vita animus apparet haud timidus, sed sui semper consilii libere sibi conscius, fortiterque tenax, qui multo magis ad magnum pertinet virum, quam juvenilis pugnandi fervor laudisque momentaneæ vulgaris cupido. Severitatem denique utriusque in puniendis proditoribus, quorum alter alteri perpetuo succedebat, necessario adhibendam, tanta mitigavit indulgentia, ut si major fuerit, vituperanda esset. Henricus quidem omni in eos, qui Eboracensium fuerant partium, haud carens similtate, non tamen quærebat nisi bona eorum, vitam plerumque vel seditiosis remittens. "Diplomata generalia, inquit Baco, quæ gratiam præteritorum rebellibus faciebant, perpetuo arma sua & præibant & sequebantur". Quin ipsum Simnelum a se captum, non modo vivere passus est, sed etiam in aula sua culinæ famulum fecit; neque Perkinum, nisi repetita ejus fraude, morti dedit: saevior tamen in principem regii sanguinis comitem de Warwick, ultimum Plantagenistarum. Cujus nempe captivitas & tru-

---

h) Similiter, quod de Henrico judicat HUME (l. c.), de Gustavo dictum esse videtur: "He loved peace without fearing war: though agitated with continual suspicions of his servants and ministers, he discovered no timidity, either in the conduct of his affairs, or in the day of battle".

trucidatio eandem fere super imaginem Henrici fundit umbram, quam in Gustavi memoriam principatum filiiis distributio. Ut vero hæc in patre excusetur, sic illa in rege, civilia finituro bella, necessaria forte erat actio. Ceterum suspiciator fuit uterque, neque tamen mox infensus & vindictæ cupidus; consilia aliorum quæsit, patiens libertatis eorum, omnia tamen ipse sua decernens sententia: magnificentiam cum parcimonia, affabilitatem blandamque eloquentiam cum dignitate, quæ non reverentiam modo, sed metum excitabat, mire conciliavit. Negotiis totus deditus, omnes tamen non sprevit voluptates: pulchras quoque æstimandi res peritus, neque litterarum ignarus, aut contemptor. "Erga liberos suos paterno plenus affectu, magnam suscepit curam de iis optime educandis: ad hoc etiam adspirans, ut conditiones eis dignas & sublimes procuraret" 1).

Quod ad dotes animi attinet: major in utroque observata est sagacitas & vigilantia præsentis superandi difficultates quam futuras longe prævidendi: in Henrico autem ad politicam astutiam, in Gustavo ad privatam honestatem propior prudentia. Illius quidem dexteritas in confundendis adversariis superior forte erat, hujus vero in reformanda ecclesia admirabilior. Neque tam sublimia & audacia affectantis, quam

---

1) Verba hæc sunt Baconis de Henrico. Vide totam hujus picturam in fine citati libri.

quam iusti & constantis viri fortitudo in utroque æstimanda esse videtur. In Gustavo tamen, qui solus tantam inciperet rem, grandior & excelsior elucet animus: quo, primisque suis patriam liberandi conatibus, poëticæ fere fictionis speciem præ se ferentibus, Alfredo, magno illi Anglorum regi, similior forte habendus est. Neque unquam Henricus tanta inter populum suum eminuit dignitate, quanta Gustavus, in comitiis plerisque, vel cum regno se abdicare vellet: solo suo vultu seditiosa repellere consilia non semel visus. Quod si vel dubites, quem majorem habeas regem, heroem certe & hominem hunc censeas majorem.

In domestica quoque vita amabilior videtur & felicior Gustavus. Cujus tamen primum conjugium non lætius fuit quam Henrici unicum: quî cum uxorem perdidisset, quam non amaverat, novam electurus sponsam, letifero implicitus est morbo: in morte quoque illo inferior. Gustavus nempe, cum solenne illud in comitiis, Holmiæ 1560 habitis, populo suo dixisset vale, quod nullus alius rex dixit vel dicere potuit, excelsior quam umquam e vita exiit: Henricus autem moribus conscientiae, se iniquitatis & avaritiæ accusantis, afflictus, quasque vivens fecerat injurias, moriens reparaturus, non jam principem admirandum, sed miserandum sistit mortalem. Cujus tamen infelicitatis humanæ neque Gustavus exfors erat: nam & ille extrema demum vita exprobrante sibi confessionario suo nimiam pecuniæ colligen-

gendaē anxietatem, rigorem remisit quo publicas fieri jusserat exactiones. Miram scilicet inter utrumque similitudinem in decessu quoque observari fors voluisse videtur. Dissimilis autem, quam post mortem obtinere laudis, præter mores Gustavi humaniores, splendidiora facta, probatiorem virtutem, hæ præcipuæ fuisse videntur causæ: primum quod Henricus nobilium læserit ordinem, cujus tamen & in civitate & in historia manebat auctoritas, Gustavus autem Catholicam oppugnans hierarchiam, eam totam sustulerit; deinde quod illius regnum gloriosæ præceserint Anglorum in Gallia victoriæ, quas ut renovare studeret, populus ipse eum frustra hortabatur; hujus vero imperium ab intolerabili exterorum jugo cives liberaverit, nil magis horrentes, quam novam Sveciæ cum Dania contentionem.

